СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LI. Ч. 243. Джерзі Сити, Н. Дж., середа, 15-го грудня 1943. No. 243. Jersey City, N. J., Wednesday, December 15, 1943. VOL. LI.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 4-0807 THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

ЗАЛІЗНИЧІ ПІДПРИЄМСТВА НЕ ПРИЗНАЮТЬ РІВНОСТИ РАС НА ПІВДНІ

ВАШИНҐТОН. — Шіснацять залізничих підприємств, що мають свої лінії у південних стейтах, не послухали зазиву президента і відмовилися приймати чорних людей до праці на рівні з білими. Так звана Президентська Комісія для Справедливого Заняття видала припоручення до залізничих підприємств та до корабельних варстатів, щоб вони приймали чорних на рівні з білими до праці. Юнії дістали припоручення приймати чорних як повноправних членів. Сталося навпаки. Робітничі юнії у корабельних варстатах створили під-відділи для чорних і вони там вплачували свої вкладки, щоб дістати право до праці, хоч не діставали права голосування в юніях. Внаслідок цього чорні відмовилися платити вкладки. Залізничі підприємства відмовилися приймати чорних на кондукторів та залізничих машиністів або на інші відповідальні становища лише тому, що на півдні білі люди не вважають чорних за собі рівних. — Залізничі підприємства в додатку ще відповіли президентській комісії, що домагання рівности рас на півдні е „нереалістичне".

СПІРКА НАД РЕЄСТРУВАННЯМ ЮНІЙНИХ ФОНДІВ ДЛЯ ОПОДАТКУВАННЯ.

ВАШИНҐТОН. — У сенаті віджила раз уже вирішена справа реєстрування юнійних фондів для наложення на них податків. Звісно, що робітничі юнії тепер розрослися до міліонових підприємств і не хочуть призначитися, кільки в них фондів. У сенаті була вже спроба перевести закон, щоб юнії обовязково висилали до податкових бюр викази своїх заробітків та фондів, як це роблять корпорації та приватні одиниці. Ця спроба перепала в сенаті. Тепер, з огляду на великі потреби федерального скарбу, група се[illegible] переговори. [illegible] у сенаті приготовляється гостра дебата над нею. У подібнім положенню находяться фармерські кооперативи, які теж звільнені від податків, хоч оперують міліонами.

УХВАЛЕНО ПІДВИШКУ ЦІНИ НАФТИ.

ВАШИНҐТОН. — Палата репрезентантів переголосувала підвишку ціни земного олію на 35 центів від барилки. Виконання цієї ухвали доручає палата Бюрови Адміністрації Цін. Ця аґенція в порозумінню з Директором Стабілізації вже двічи відкинула таку пропозицію у побоюванню, що це викличе інфляцію.

ДРУҐА ВІЙНА ЗАТЯҐАЄТЬСЯ ДОВШЕ ВІД ПЕРШОЇ.

У середу 15. грудня в годині 11. ранку за французьким численням теперішня світова війна досягає довжини першої світової війни. Перша війна розпочалася 28. липня 1914. наїздом Австрії на Сербію і тривала аж до примиря в дні 11. листопаду, 1918. р. Вона тривала 4 роки й 106 днів. Теперішня війна почалася нападом Німеччини на Польщу дня 1. вересня 1939. р.

УРЯДОВА ЗАБОРОНА СТРАЙКУ В ПРИЛЮДНИХ УСЛУГАХ.

ВАШИНҐТОН. — Краєва Воєнна Рада вислала до страйкуючих робітників підприємств Прилюдної Услуги в Ленсфорд, Па. наказ покінчити страйк в середу. Страйк вибух у підприємстві Пенсилвенія Павер енд Лайт Компані. Рада грозить робітникам, що на випадок непослуху перешле цю справу до президента Рузвелта для відповідного урядового зарядження. Телеґрафічний наказ вислано теж до Конґресу Промислових Орґанізацій СІО, бо страйкуючі робітники належать до цієї орґанізації.

ДЛЯ ЗАПЕВНЕННЯ ПОТРЕБ ЦИВІЛЬНОГО НАСЕЛЕННЯ.

ВАШИНҐТОН. — Директор Економічної Стабілізації Фред Винсон доручив Раді Воєнної Продукції та Бюрови Адміністрації Цін, щоб обі ці аґенції почувалися відповідальними за постачання виробів для вжитку цивільного населення. Обі аґенції мають випрацювати відповідну програму продукції, а також придумати способи втримання цін на низькім рівні. Йде про це, що останніми часами пощезали з крамниць дешеві продукти, а осталися лише дорогі. Це викликує замішання, негодування й підготовляє інфляцію, бо не всі люди мають подостатком гроша на дорожчі предмети особистого вжитку.

ПОМЕР ПРЕЗИДЕНТІВ СЕКРЕТАР.

ВАШИНҐТОН. — Тут помер Марвин МкІнтайр, приватний секретар президента від часу, коли Рузвелт перенісся до Білого Дому в 1933. р. Небіжчик мав 65 літ. Президент повідомлений про це телеґрафічно прислав вислови жалю по втраті приятеля, з яким прожив чверть століття. — МкІнтайр залишив свої обовязки щойно три тижні перед смертю. Він був ґазетярем і знав Рузвелта ще з тих часів, як той був підсекретарем фльоти.

За використання машинерії Ліґи Націй

НЮ ЙОРК. — Сотня американських громадян, що в один чи другий спосіб співпрацювали із женевською Лігою Націй, відбули свою конференцію, яка тривала три дні вчасти в Ню Йорку а вчасти в Принстон, в стейті Ню Джерзі. Вони підготовлялися до цієї конференції щість місяців, розібравши між себе реферати. Вони зясували осяги Ліґи Націй і її працю в таких д[illegible]лянках, як забезпека, розброєння, економічні й фінансові проблеми, мандати, торговля ліками, здоровля, загальні засади міжнародньої орґанізації. Ці прихильники Ліґи Націй прийшли до висновку, що велитенська праця й досвід Ліґи Націй повинні бути використані при творенню нового міжнароднього тіла. Це може статися так, щоб оживити Ліґу Націй, додавши до неї потрібні нові аґенди та розширивши її працю; або створити нову міжнародню установу, рівнорядну до Ліґи Націй, для введення в життя таких міжнародних аґенцій, які досі ще не існували. Учасники конференції ствердили, що започаткована Рузвелтом конференція [illegible]арчова в Гат Спринґс та конференція 44 держав в Атлантик Сиτі є якраз поширенням праці Ліґи Націй і тому висліди цих нарад виказують рівнобіжність із змаганнями Ліґи Націй.

ДЕБАТА НАД НАШОЮ ПОЛІТИКОЮ СУПРОТИ ПІВДЕННОЇ АМЕРИКИ

ВАШИНҐТОН. — Член Републиканської Партії, сенатор Гю А. Батлер із Небраски, відбув 20,000-милеву подорож в часі літних вакацій до південно-американських републик. Повернувши, він заявив, що політика нашого уряду супроти південно-американських републик не є доцільна, бо вона викликує там ненависть. Іменно тому, що Злучені Держави просто купують собі приязнь цих держав, а на такі цілі наш уряд видав уже 6 біліонів долярів. У відповідь на такий закид виказав сенатор Кенет МкКелер, предсідник буджетової комісії, що сенатор Батлер помилився аж на 95 відсотків. Наш уряд видав всього-навсього лише $324,-185,000 на поттреби південно-американських републик, а в тому вже містяться позички з Ленд-Лізу на воєнні потреби.

Гол остерігає сателітів Німеччини

У другу річницю виповідження ними війни Злученим Державам секретар стейту Кордел Гол вислав до урядів Мадярщини, Румунії й Болгарії осторогу, що на випадок дальшого ведення війни їх будеться вважати відповідальними за наслідки страшного розгрому Німеччини Обєднаними Державами, без огляду на те, якби на війну не задивлялися народи цих держав.

ТУРЕЧЧИНА ПРОБУЄ ДІСТАТИ БОЛГАРІЮ НА АЛІЯНТСЬКИЙ БІК

КАЇРО. — Турецький уряд почав переконувати Болгарію, аби вона покинула Вісь та просила мира від Америки, Британії, Греції й Югославії. В Болгарії народні настрої схиляються до такого посунення.

Побоюючися такого руху з боку Болгарії, Німеччина вже загрозила Болгарії пімстою на випадок приступлення до Обєднаних Держав. Вихід з цеї ситуації для Болгарії хіба такий, щоби з нею разом від Німеччини відступили Мадярщина й Румунія. Мадярщина радо приступила би до Британії, якби не близька сила Німеччини, а Румунія вийшла би радо з війни, якби так вона мала певність, що її окупують британсько-американські війська, а не російські.

ПОДАЮТЬ ДО ПУБЛИЧНОГО ВІДОМА ТЕКСТ ЧЕСЬКОСЛОВАЦЬКО-СОВЄТСЬКОГО ДОГОВОРУ

МОСКВА. — Уряди Чехословаччини й совєтського союзу оголосили текст договору приязни, взаїмної допомоги й повоєнної співпраці, що його заключили на 20 літ. Договір звертається виразно проти Німеччини, бо зобовязує кожну сторону до допомоги другій на випадок, якби Німеччина проявила знову свій „Дранґ нах Остен". Часописи підносять, що текст іде назагал по лінії анґльо-совєтського договору, підписаного минулого року.

Рівночасно з текстом подано до публичного відома промови Бенеша й Калініна, виголошені спиводу підписання договору. Бенеш заявив, що договір звертається проти грабіжницького й нелюдяного німецького шовінізму, зверненого передусім проти словянських держав: Чехословаччини, Польщі, Югославії й совєтського союзу. Калінін підчеркував потребу „боєвої співпраці між двома й наділі всіми люблячими свободу народами світа" проти німецького фашизму.

Угода виразно робить пропозицію третім державам приступити до союзу. Є це виразна пропозиція Польщі.

З Лондону доносять, що пропозиція чеськословацько-совєтського пакту викликала живі відґуки в польських кругах. Цю пропозицію польські круги пояснюють як пропозицію відновлення дипльоматичних зносин між Росією й Польщею. Польський уряд на вигнанцю бажав би собі вирівнати свої різниці з совєтським урядом тепер, а не відкладати справи аж до закінчення воєнних операцій проти Німеччини. Кажуть обсерватори, що серед польських кругів у Лондоні зростає переконання, що ніякий спір за границю не варта того, аби Польща наражала собі совєтський союз.

ОПІКА НАД РАНЕНИМИ. — Медичний відділ перевязує маринарів, ранених у бою з японцями на Тараві, одному з островів Ґилберта. Ранений спокійно курить собі папіроску, підчас коли йому перевязують розбиту ногу.

РОСІЙСЬКА ОФЕНЗИВА КОЛО КИЄВА

ЛОНДОН. — У третім дні своеї контрофензиви під Києвом червона армія добула територію від ворога. Їй помагали поважні сили партизанів. На полудневий схід від них інщі совєтські війська, що виходять від Кременчука, поступили наперед 20 миль.

На захід від Києва лютувала цілий день завзята битва піхоти й повзів. Війська ґенерала Ватутіна відбили за день сім німецьких атаків, що їх німці підприняли один по другім. Московський комунікат каже, що червона армія могла би вже була проломати німецьку офензиву, завдяки котрій німці підсунулися аж до Малина, 55 миль від Києва, якби не те, що німці кинули в цей сектор 2,000 повзів і велику силу піхотинських резерв.

Московський комунікат згадує велику допомогу, яку війська Ватутіна мають від партизанів на Україні. Ці партизани взяли дві залізничі стації в околиці Житомира, а на одній з них знищили 4 німецькі поїзди, повні вояків і воєнних припасів, що їх німці слали поспішно на фронт. Партизани далі держаться на тих стаціях, не дивлячися на постійні німецькі атаки на них.

АМЕРИКАНСЬКІ БОМБОВИКИ БЮТЬ ПО ПІВНІЧНІЙ НІМЕЧЧИНІ.

ЛОНДОН. — „Літаючі Фортеці" й „Либератори" восьмої американської повітряної сили пробилися через 8 миль протилетничих гармат і дісталися до своїх цілей у північно-західній Німеччині. Як проти них вилетіли німецькі боєві літаки, Американці збили з них 15.

Інші летунські відділи атакували летничий майдан у Шіпол у Голяндії.

Ми втратили в цих операціях 5 важких бомбовиків та 2 бомбовики середньої величини.

НОВІ СПЕКУЛЯЦІЇ ПРО НІМЕЦЬКУ „ТАЙНУ ЗБРОЮ".

ЦІРІХ (Швайцарія). — По Европі кружляють походячі з дипльоматичних кругів чутки, що німецькі інжиніри вже перевели пробні експерименти з новою тайною зброєю, яку Німеччина задумує вжити незадовго проти Британії. Є це ракета, що важить 12 тон та має силу знищити все на 20 квадратових миль довкола себе. Можна би її викидати на 160 миль, хоча при пробах викидано її тільки на 40 миль. Кажуть, що німці вже почали складати такі ракети на побережжю Каналу та що до кидання їх до Анґлії будуть уживати парових катапульт.

ВОСЬМА АРМІЯ ОСТРІЛЮЄ ОРТОНУ.

АЛЖІР.—Восьма армія в Італії почала вже острілювати адрійський порт Ортону. Вона далі поширила свою базу на лівому березі ріки Моро.

Тимчасом операції на секторі пятої армії були обмежені до операцій патруль; кепська погода навіть не допускала розвинути повітряні операції.

ПРЕЗИДЕНТ НА ІТАЛІЙСЬКІМ ФРОНТІ.

ВАШИНҐТОН. — Уряд виявив, що президент Рузвелт полетів на Сицилію, аби зробити перегляд семої армії ґенерала Петона та що він висів був теж у Кастельветрано, 250 миль від боєвої лінії в Італії. Там він причепив ґен. Кларкови, командантови пятої армії, хрест визначної служби.

ПОСТУПИ АВСТРАЛІЙЦІВ НА НОВІЙ ҐВІНЕЇ.

АЛІЯНТСЬКА ГОЛОВНА КВАТИРА НА ПІВДЕННО-ЗАХІДНОМУ ПАЦИФІКУ. — Австралійські сухоземні війська постійно посуваються наперед на півострові Гуоні на острові Нова Ґвінея. Вони виперли японців на дві милі поза ріку Сові.

КИТАЙЦІ ВІДБИЛИ ДВА ВАЖНІ МІСТА.

ЧУНКІНҐ. — Китайська головна команда подала вістку про заняття міста Нюпітана, на схід від Чанґтеґу, та 10 сіл у цій околиці; китайці оточили там довкола 2,000 японців та вбили з них 500. 20 миль на північний захід від Чанґтеґу китайці заняли місто Панлунґкіао.

НЕ ВДАЛОСЯ ВИТЯГНУТИ „ТІРПІЦА" НА БІЙ.

ЛОНДОН. — З одного американського боєвого корабля на Атлянтику доносять, що відділ американської фльоти робив напади на Норвеґію, пробуючи в цей спосіб витягнути на бій німецький корабель „Тірпіц", що стоїть на якорі в північно-норвезькому фйорді Алтен. „Тірпіц" відмовився виходити на ґерць.

МОСКВА ПОДАЄ НАЧАЛЬНИКІВ ЖОРСТОКОСТЕЙ.

МОСКВА.—Совєтська преса подала рапорт Надзвичайної Державної Комісії Жорстокостей, котра складає головну вину за жорстокости, поповнені проти цивільного населення в околиці Харкова підчас німецької окупації на девять офіцирів і одного російського громадянина.

Рапорт закидає цим людям вбивство „десяток тисяч совєтських громадян".

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Поодиноке число три центи.		Three cents a copy.	
На рік	$7.00	One year	$7.00
На пів року	$3.75	Six months	$3.75
На три місяці	$2.00	Three months	$2.00
Число з суботи (з англійською частиною):		Saturday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.50	One year	$2.50
На пів року	$1.50	Six months	$1.50
В Джерзі Ситі і Загряниці:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$2.75

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

НЕ ЛЕГКОВАЖИТИ

З багатьох околиць краю, головно зо східних і середньо-західних стейтів, приходять алярмуючі вісти про епідемічне поширення інфлюенци. Ці донесення вийшли наперед від підприємств, що потерпіли через брак робочих сил, пішли в ґазети, а тепер їх потверджують урядові бюра. Нині про самий факт розміру поширення недуги нема найменшого сумніву. Нема теж сумніву, що справа має широке громадське значіння.

На звук слова „інфлюенца", чи „ґрипа", чи „еспанка", нам певно пригадається епідемія цеї самої недуги при кінці попередної світової війни. Забрала вона тоді сотки тисяч людей в Америці й записалася добре в памяти людей, що памятають добре 1918. рік. На наше щастя, сеґорічна епідемія не має тої сили, що мала тамта епідемія. Досі епідемія проявляється катаром, кашлем, болем горла, інколи горячкою. Немає одначе запалення легенів і олегочної, котрою зазначувалася гостра „еспанка" в першу світову війну. Через те й не потягає вона за собою звичайно смерти, як це тоді бувало.

Всеж таки легковажити собі її не можна. Себто не розумно братися її просто переходити, як це роблять люди, що виросли на селі, далеко від лікарської опіки. Треба подбати передовсім за те, аби собі чим не пошкодити. Треба менше працювати, більше спочивати, краще відживлятися й то такими річами, які за досвідом лікарів помагають тілови бороти цю недугу. Коли недуга триває більше ніж пів тижня, нюйорський департамент здоровля радить оставатися дома. Звісно, це може відбитися відємно на воєнній продукції, як хорий працює в воєнному промислі, але це неминуче лихо й якби цього не зробити, легко може вийти ще більша втрата. Адже уже помер один робітник від недуги.

Діти, що занедужали на інфлюенцу, повинні оставати дома. Нині шкільні заряди не вимагають від дітей, аби вони ходили до школи, хоча не почувають здорові. Нині правильно шкільні заряди хочуть, аби дитина, що не чується здорова, оставала дома, аби не заражувала інших дітей. У період пошести треба за дітьми більше доглядати, памятаючи на те, що дитина не все розуміє доглядати за своїм здоровлям.

Закинути при тому передусім треба старий звичай обходитися домашніми радами людей, які про справу таксамо мало знають, як ми. Не треба боятися ні стидатися шукати лікарської поради. Видаток на лікаря може бути дуже дрібним у порівнанню з іншими можливими видатками, які потягає за собою занедбання лікувати начас хочби несмертельної недуги. Не ждати з закликом лікаря аж до хвилі, коли недужому вже виходу не має.

Югославська містерія

(Образ політичних відносин на Балкані: як вони повставали, переміняли і що з цього може повстати в будучині).

Наші читачі мали нераз нагоду читати про те, що діється в Югославії. Вістей подавано більше як з України, бо й було про що писати, особливо від цього часу, як прийшло до боротьби між „четніками" і „партизанами". Четників, як знаємо, піддержувала Англія, як і американський уряд, а партизан Совети. С. Л. Солцберґер, кореспондент часопису Ню Йорк Таймс, пишучи про ці справи з Каїра, пригадує, що на чолі четників станув ген. Дража Міхайлович і зорганізував повстанчий опір німцям весною 1941 року, таки зараз як Югославія офіційно піддалась. Про його геройську боротьбу, пише він, рознеслись по світі цілі леґенди. Міхайловіч став теж і міністром війни в визнаним Аліянтами югославським уряді, що перебував досі в Лондоні, а тепер перенісся частинно вже до Каїра, щоби бути ближче Югославії. І то тому, що вона, як догадуються, має стати одним з головних інвазійних теренів Аліянтів в їхнім рішальнім воєннім розрахунку з Гітлером.

Та осеню 1941 року, пригадує Солцберґер, рознеслись чутки, що там зачали організуватись „партизани" на взір совітських партизатських загонів, та що прийшло до братовбивчої боротьби між четніками і партизанами. Аліянти, себто Британія та Злучені Держави, станули цілковито по стороні четніків і ґен. Міхайловіча, посилаючи йому воєнну допомогу.

Ось так було, пише Солцберґер, аж до весни 1943 року: За той час, пише він, партизантський рух, попираний тільки Советами, зріс орґанізаційно й політично. Його провідники — „Тіто" (військовий) і д-р Іван Рібар (політичний) — стали такими фіґурами, що Аліянти зачали з ними більше рахуватись ніж з ґен. Драґою Міхайловічем, як теж посилати їм більшу допомогу ніж Міхайловічеви. Урядові британські чинники самі це ствердили посередно, заявивши, що попирають сильніще тих, що ведуть сильнішу боротьбу з ворогом.

З цього виходилоб, що партизани сильніші від четників і биються з націстами ліпше від четників. Югославський уряд на вигнанню і ґен. Міхайловіч знову кажуть, що Аліянти казали їм здержуватись від боротьби, а хоронити сили на той час, як зачнеться інвазія Европи з боку Аліянтів. Зате Совети натискали на партизан, щоби далі постійно боролись, бо такою боротьбою вони відтягали частину німецького війська, що могло би бути вжите проти Советів.

Це так з воєнного боку. А з політичного, то давніше виглядало ніби так, що югославський уряд, четніки, і ґен. Дража Міхайловіч це „демократи", а партизани з „Тітом" і Рібаром це „комуністи". Та, пише Солцберґер, якби не було, а немає найменшого сумніву, що Тіто таки є комуністом.

Справи ці набрали особливої ваги, як „Югославська Народня Армія Визволення" — (так її партизани називають) зачала виступати щораз виразніше як політичне тіло, що змагає до „визволення Югославії" і перебрання у ній влади в подібний спосіб, як большевики перебирали владу по вибуxi революції в Росії. Проці всі намагання чули ми багато вже від довгого часу, бо партизани мають до диспозиції радіову стацію „Вільна Югославія", яка, як пише Солцберґер, знаходиться правдоподібно в Советах. А тепер положення змінилось уже до цеї міри, що й без неї день за днем передається повно вістей про югославських партизан з Каїро таки самими Аліянтами.

Югославський уряд з молодим королем Петром II. знайшовся в ось такий спосіб в дуже поганім становищі. А особливо тому, що партизани проголосили окремий тимчасовий уряд для Югославії з Рібаром як президентом і маршалом Тітом як військовим начальником, чи там головою „Краєвої Комісії Оборони".

Заважила — Росія.

Тут в Америці великим оборонцем партизанів, поминаючи комуністів, став визначний письменник Луїс Адамік. Він тепер виразно написав, що переконаний, що проголошення Фронтом Визволення (себто югославськими партизанами) тимчасового уряду Югославії наступило на підставі згоди Вашинґтону і Лондону. Знов у відповіди на те, чому Британія та Злучені Держави покинули четників, ґен. Дражу Міхайловіча і югославський уряд на вигнанню, Адамік подає (часопис Пі Ем в Ню Йорку з 12. грудня), що „відповідь на те є — Росія", яка була проти Міхайловіча ще від літа 1942 року, ніби за те, що він звідив боротьбу з партизанами при „допомозі Осі і квізлінґів". Адамік це каже, що він певен, що югославський уряд з королем Петром піде тепер поволі цілковито в забуття, та що тепер „партизани вповні затріюмфували". А далі пише таке, що все те належить теж і до вислідів — Теґеранської Конференції. Є це теж і перемогою, пише Адамік, над „польськими, югославськими і болгарськими реакціонерами", що змагали „вбити при помочі американсько - англійської допомоги народні революції в Східній Европі й спинити всякі впливи Росії на ті землі, як і на решту Европи".

Як бачимо, то маємо тут до діла з політичною подією першої ваги. Так і розуміє це американська преса. Вона торкає судьбу такого уряду на вигнанню і таких осіб, які були в Аліянтів на першому місці, та з якими вони були звязані договорами. Вона занепокоїла й інші уряди на вигнанню, що побоюються, чи і з ними не може одного дня статись щось подібне. Та найважніше, як виглядалоб з цього, що пише Адамік, що властиво „перемогла Росія". І то не тільки тим, що їй уступили Вашинґтон і Лондон, але й тим, що „партизани" і „Фронт Визволення" з Югославії є властиво під командою Советів. Або, просто кажучи, так виглядає, що „визволена Югославія" опиниться або відразу в складі Совєтського Союзу, або дещо пізніше...

Та про це пише Адамік дуже обширно у своїй книжці (**My Native Land**, by Louis Adamic), що недавно появилась і звернула на себе загальну увагу. Вона дає безмежну масу матеріялу, що потрібен для тих, хто хоче визнаватись, що це тепер діється на Балкані, себто на тій території, де сходяться інтереси великих европейських потуг, та через які вибухали многі війни і ще далі вибухатимуть, якщо там не дійде до порядку. А на думку Адаміка так є, що порядок уже заводиться... До цього Адамік додає, що іншого порядку не заведе ніяка „міжнародня поліція", ніякий навіть Америкою висланий високий урядовець, бо якби він хотів наприклад повороту югославського уряду на вигнанню чи молодого короля Петра, то просто його вбють, бо це Балкан...

Дещо про автора книжки.

Луїс Адамік, що сказав тепер такі тверді й рішальні слова про те, що діється і що станеться в Югославії, є з роду словінцем. Прибув до Америки маючи всього 14 років ще перед першою світовою війною. Маючи 16 років працював в одній словінській ґа-

(Продовження на ст. 3-тій)

Проф. Микола Чубатий.

Що завалило українську державу з перед 25 літ

Батько Махно отаман на Гуляй-Полю.

В недавній український історії, зокрема в історії визвольної боротьби на Великій Україні одна місцевість стала широко відомою зі своєї злої слави; це невелика місцевість Гуляй-Поле, положена межи Кривим Рогом та Дніпропетровськом, саме у цім загибі Дніпра, в якім нині зводять ці собою бої націсти з комуністами. Гуляй-Поле стало притчою во язицих, немов символом духовости деяких українських людей, що в роках 1917-1920 крок за кроком валили українську державу над Дніпром.

Обективно говорячи не було ніколи в історії України такого пригожого моменту створити власну державу, як саме в часі першої російської революції. На заході тоді Антанта зчепилася ще була у завзятім змаганню з Німеччиною та не мала ні часу, ні змоги, ні не було вже моральних сил на заході мішатися серіозно в справи Східної Европи, де буруналися первавалюваласа революція. Сила бувшої Росії лежала в руїнах. Її армія розложена, апарат здезорґанізований. Сотні тисяч, а то й міліони, українізованого вояцтва голосилося на службу нової української держави з фахівцями генералами.

Большевизм ще тоді не представляв ніякої поважної сили. Він сам мусів терором утримуватися на Московщині. Україна могла спокійно орґанізуватися в державу, використовуючи пригоже міжнародне політичне положення та багаті засоби, що їх одідичила Україна по Росії та створити таку силу, що устоялася б, не то проти [illegible] визму, але навіть з якою мусілаб числитися переможна Антанта. Так не сталося. Чому не сталося? Саме тому, що тоді по всій Україні появилися анархістичні елементи, що розсаджували та розкладали сили молодої української держави. Зокрема дві руйнуючі сили, як рак на живім організмі, затискали горло молодій ще тоді українській державі — це отамання та партійництво.

Під отаманією розуміємо десятки отаманів-самозванців, що їх викинула бурлива струя російської революції на поверхню життя. Вони захоплювали владу у своі руки на більшій чи меншій території. Найбільше відомим поміж ними став „Батько" Махно, бувший сарджент російської царської армії, що у своїй місцевости Гуляй-Поля на Катеринославщині заложив свою власну републику, якої був диктатором та поборював усі влади та усі системи, що могли загрожувати його гуляй-пільській републиці.

Прийшла перша соціялістична влада Центральної Ради в Україні. Батько Махно її не узнавав; прийшов гетьманат, Батько Махно й гетьмана не признавав. Притих він трохи в часі німецької окупації; колиж прийшла влада Директорії, Батько Махно воскресив свою републику та Директорії не узнавав. Прийшла влада большевиків, й проти неї був Батько Махно. Не могли його зліквідувати свої, зліквідував його чужий наїзник, московські большевики. Батько Махно втік на територію Польщі, а звідтам виїхав до Франції, де й помер.

Гуляйпільці в Україні.

Батько Махно став символом того анархізму, що у найкритичніші для України часи розсаджував українську державу. Він став тільки найбільше відомим, бо на ділі таких Махнів було в тім часі по Україні десятки. Зараз недалеко за Збручем в дорозі до Києва була подібна Пашківська Република. Різного роду пройдисвіти, найчастіше російські фельдфебелі або прапорщики, проголошували себе полковниками, а то й ґенералами, збирали біля себе загони таких же пройдисвітів та творили власну владу. Вони використовували слабість центрального уряду в Україні та з ним раз входили в пертрактації, то знов зривали звязки. Ішло найчастіше, п[illegible] кілька міліонів [illegible] такими „полковниками" ніби то на боротьбу з такою, чи другою ворожою Україні силою — з большевиками чи денікінцями на це тільки, щоб по якімсь часі знов зривати з владою українського народу та гулькнути в широкі українські степи.

Найчастіше були це нікому невідомі доси типи. Звали їх „мартовими українцями", бо допера в марті 1917 р., по вибуху революції стали вони українцями. Не маючи українського виховання, їх українство було поверховне, тому тим більше крикли善. Достосовуючися до тогочасної моди в часі революції, вони обовязково звали себе соціялістами та покликувалися на волю мас, хоч на ділі були язвою мас. Очевидно й їх соціялізм був так само поверховний, як і українська національна свідомість. Їх погляди політичні все були до розпуки баламутні, ніхто не знав чого вони хотіли, які вони орієнтації. Засадничо не любили ніякої влади, не признавали ніякого авторитету, зокрема не любили старих заслужених українських діячів. Коли й приліплялися до якоїсь партії, то тільки на це, щоб мати кращий доступ до державного жолуба.

Партійництво в Україні.

Другою язвою молодої української держави було партійництво, себто поділ влади в українській державі поміж три чи дві партії, обовязково тільки соціялістичні. Російська революція викинула зі свого бурливого нутра цілу низку доси нікому невідомих людей також здебільша „мартових українців", членів лівих російських революційних партій, перенятих диктринерством, без найменших спосібностей творити державу. Вони вважали себе представниками мас, які

(Докінчення на стороні 3-тій)

ІВАН ФРАНКО

Борислав Сміється

(Повість)

86)

Крик, регіт, „гурра"! „гурра! Аж оглушило мене, і я, видячи, що нічого не пораджу, вернувся сюди. Отаке то!

І Леон, скінчивши своє оповідання, сплюнув і закляв ще раз „тим розбійникам", котрі ні з цього, ні з того нарobили їм стільки клопоту і готові ще й більшої біди наробити. Всі підприємці стихли на хвилю, всі роздумували над тим, що чули, а ніхто не вмів нічого придумати, окрім одного: жандармів і війська. Тільки Герман досі не мішався в їх наради, а все ще стояв коло вікна і думав. По його наморщенім чолі і твердо в одну точку впертих очах видно було, що гадка його працює з надзвичайною силою. Та й справді, діло стояло великої ровази, хвиля приходила рішуча, в котрій треба було добре натужити увагу, щоб пройти цілo через усі закрутини ворожої долі.

— І ще прокляті сміялися з мене, — викрикував почервонілий від жару Леон, — коли побачили, як я обшарпаний і оброплений. Але постійте, побачимо ще, хто буде наостанку сміятися, чи ми, чи ви!

— Чи ми, чи ви, — думалось і Германови, — а радше сказавши: чи я, чи ви! Га, що за думка! — І він махнув рукою, немов хотячи зловити щасливу думку, котра в тій хвилі блиснула в його голові.

Оттак, оттак, це правдива дорога, туди треба йти! Вдатися може дуже легко, а коли вдасться, ну, тоді й питання нема, хто з нас буде сміятися, чи я чи ви!

Воєнний плян у Германовій голові швидко уложився, і він зараз же виступив насеред світлиці і попросив зібраних про хвилю уваги.

— Слухаю ваших рад і дивуюся, — зачав він своїм звичайним різким тоном. — Жандарми! Чи жандарми заставлять робітників лізти до ям? Ні, поарештують одних, а решту розгонять, а нам не буде ліпше, бо нам не порядку треба, а робітників, дешевих робітників! Чи не так?

— Авжеж, що так! — запомоніли підприємці.

— Військо! — говорив далі Герман. — Це те саме, що й жандарми, тільки що нам на додаток усього прийдеться ще кормити його, а пожитку й з нього ніякого. Я гадаю, що оба ті способи ні до чого не здалі.

— Але щож робити, що робити?

— Отож то й є питання, що робити! Я гадаю, що той цілий бунт, то така якась заразлива слабість, на котру ще загальної рецепти не вигадано, а може і зовсім не може бути. Але раз поможе це, другий раз те, як до обставин. Треба вважати, з чого слабість почалася, як проявляється, ну, і після того раду радити. От тут у нас, то певна річ, що плачено їм досі, як на нинішній голодний рік, замало.

— Що? Як? Замало? — загомоніли підприємці.

— Мовчим, — крикнув насмішливо Леон, — пан Ґольдкремер хоче забавитися в адвоката тих розбійників, певно, скаже нам пристати на всі їх жадання і віддати їм усе, що маємо!

— Я в ніякого адвоката бавитися не хочу, — відказав різко, але спокійно Герман, — я навіть не хочу бавитися в ліберала, в якого до вчора бавився пан Ґаммершляґ, і не буду тим розбійникам захвалювати ніякої „самопомочі", я буду тільки говорити, як ґешефтсман, як практичний ґешефтсман, та й годі.

Леон прикусив губи на ті слова, — Германова різка відправа вколола його дуже, але він чув, що не може на неї нічого відповісти, і мовчав.

— Я ще раз кажу, — говорив далі з притиском Герман, — платилось їм замало! Ми тут працень самі свої, то ми можемо до того признатися між собою, коли нам іде про те, щоби пізнати причину тої бунтації. Адже воли не ревуть, як ясла повні! Розуміється, інша річ признатися до того тут, самі перед своїми, а інша річ — говорити щось подібного перед ними! То би нас зарізало!

— О, певно, певно! — скрикнули підприємці, раді з такого обороту Германової бесіди.

— Я ще для того підношу, — говорив далі Герман, — щоби вас переконати, що тут нема ніяких посторонніх бунтарів і що ціла річ дуже серіозна та поважна, котру треба якнайшвидше втихомирити, щоби з неї не виросло яке більше нещастя.

— Нащо вже більшого, як те, що ось тепер на нас упало!

— Е, це ще байка, — відказав Герман, — не те ще може бути, коли не зумієм швидко замовити бурю.

— Але як, як її замовити?

— Отже тут, як бачу, є два способи. Очевидно, що вони до тої змови приготовилися і то добре приготовилися. Бо зважте все! Більша половина опустила Борислав, по селах висланці їх попідмовляли народ не йти сюди на роботу, поживи собі наладили, одним словом, забезпечилися. Але, будьте ласкаві, зважте лишень, що все те потребує грошей, багато грошей. А відки у них вони возьмуться? Правда, ми чули щось, що у них складки робляться, але що вони могли наскладати? Певно, що небагато. Значиться, одна моя рада була би: сидіти нам спокійно, не турatися до них, не панькати коло них, а ждати, поки всі їх запаси вичерпаються. Тоді вони, певно, прийдуть самі до нас і станути на роботу по такій ціні, яку ми їм подиктуємо.

Герман при тих словах уважно глядів на лиця окружаючих, щоби вичитати з них, але враження зробить його бесіда. Враження мусіло бути не дуже добре, бо багато лиць геть поперекривлювалося, мов від гіркої редьки.

(Дальше буде).

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ҐАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА.

Югославська містерія

(Продовження зо сторони 2.)

зеті. Та „на щастя" для нього вона збанкротувала: І так Адамік пішов у широкий американський світ, відбувши сперш у коротку військову службу в американській армії, включно з коротким побутом на воєнному фронті в Франції. Пізнав він Америку з власного досвіду, пробиваючись вгору як письменник і шукаючи куска хліба. Головно студіював робітниче питання в Америці. Знає добре американські низи, як і соціяльну та духову структуру цього краю. Зробив величезну прислугу американським імігрантам і їхнім дітям, досліджуючи „американізацію", та надавши цьому питанню своїми писаннями великої ваги та поваги.

У своїх поглядах він лівий, який схиляється щораз більше в сторону комуністів, а властиво Совєтів, чи може краще сказати — Росії. Як усі полудневі словяни, так і він, постійно задивлений в — Росію. Походячи з маленького словінського народу, а не знаючи справжньої Росії, він добачує ратунок полудневих словян в обєднанню з „старшим братом". Про історію українського народу знає він, правдоподібно, дуже мало і ледви чи визнається на терпіннях українського народу під „старшим братом", як і взагалі в українських визвольних змаганнях, дарма, що вони такі подібні до цього, що він пише про свій нарід, з якого походить, чи про відносини словінців до сербів, що над ним „старшували", як і над хорватами.

Та не зважаючи на те, він знаменитий письменник. Своєму маленькому народові зробив своїм пером величезну прислугу, не зважаючи на те, що завжди підкреслює, що вважає себе „американцем" і американським письменником ... реговори ... ериканською землю. І він у неї дійсно вріс. Та нема другого такого письменника в Америці, що віддав би стільки прислуги тому краєви, з якого вийшов, як це зробив Адамік, передаючи красу рідної Словенії в своїй книжці "The Native's Return", що йому принесла велику славу і добрий заробіток. У цій книжці є теж і „тіни", що вказують на те, чим властиво була довоєнна Югославія. Та далеко більше є їх в останній його книжці, котру саме хочемо обговорити, бо вона звязана тісно з тими політичними подіями, що саме тепер відбуваються в Югославії. Ті „тіни" є такі, що українця, що привик до різних міжусобиць, міжпартійних боротьб, отаманії й тим подібне, прямо вірити не хочеться, щоби десь могла заіснувати аж така братовбивча боротьба, яка велась і ведеться в Югославії. На 500 сторінках книжки „Мій Рідний Край" є повно драматичних картин, що від них відірватись не можна, коли їх читати, бо Адамік знаменитий оповідач. І мимохіть насувається думка, чи дійсно добре, щоби такий письменницький талант прибирав так часто вигляд звичайного агітатора. Бо що книжка є „партійна", то це назагал підкреслюють усі критики, навіть ті, що признають її за знамениту. Та так є, що чи хто годиться з автором, чи ні, а книжка вартує того, щоб її прочитати, коли хтось хоче зрозуміти, що то тепер діється на Балкані. Крім цього так є, що вирішення певних справ на Балкані, заважить на цілій повоєнній европейській будівлі, на замиренню Европи.

Адамік передбачує Югославію, чи взагалі полудневих словян, в тіснім звязку з Росією чи з Совєтами. А може навіть відразу в складі С. С. С. Р. Він заповідає совєтизацію ... і тоді, коли б сфедерована Югославія остала надалі само... ... важні заповіти?

(Далі буде).

Багата робітнича юнія

Війна часто дає спромогу бідним людям стати багатіями. Та теперішня війна виказує в Америці небувалі явища; а це, що робітнича юнія стає оцим новим міліонером-багатієм. Ще більш дивне те, що не знати, хто ці гроші захопить і на що їх ужиє.

Навіть не ціла юнія, а лише одно, тобто 72-гий відділ Міжнародньої Юнії кітлярів, будівничих залізних кораблів та спаювачів із Американської Федерації Праці є предметом подиву. Осідок юнії є в Кензас Сити, її відділ 72-гий має свій осідок в мармуровій палаті в Портленд, в стейті Орегон. Цей відділ колектує по $200,000 місячно із членських вкладок, а річно „робить бизнесу" на міліон долярів. Цей велитенський бизнес „бідних робітників" не був би знаний світови, якби не юнійний „бос" Тамі Рей. Він упродовж 13 літ господарив у відділі як давнішний цар, або теперішній диктатор, аж сталося нещастя. Йому позавидували влади нові члени, почали боротьбу, вмішався суд, викинув Рея із чверть-міліонової палати, а його владу мусив хоч тимчасово обняти заступник предсідника самої юнії з Кензасу, Ото В. Морснер. Цей новий бос має за завдання перевести нові вибори в відділі 72., зберегти великий юнійний маєток та допустити до голосування, а з тим і до влади членів юнії. Але з претенсіями виступила стейтова Американська Федерація Праці з Орегон і її екзекутивний секретар Дел Е. Никерсон каже: „Ми хочемо зберегти нашу репутацію і тому не хочемо розголосу для юнії кітлярів. Це тимбільше, що суддя Е. М. Пейдж вирішив, що ця спірка є внутрішною справою юнії і там вона має бути полагоджена".

Боротьба йде не про те, хто то має засідати в мармуровій палаті юнії чи там в палаті Рея. Недавна контроля виявила, що від 1. січня 1940 р. до 31 травня 1943 р. оцей кітлярський відділ дістав $3,875,463.65. Теперішні місячні вкладки приносять пересічно по $200,000, а член платить по $3.50 місячно. Новий член платить вступного $30, а помічник $20. В банку має відділ готівки півтора міліона долярів. Отже хто то має господарити цими грішми?

Як юнія доробилася маєтку?

На підставі угоди на цілому побережжю Тихого океану заключеної в квітні 1941 р. між підприємцями будови кораблів і Дистриктовою Металевою Радою робітничих юній кожен робітник у корабельних варстатах має вступити до юнії Американської Федерації Праці. Лише деякі менші варстати мають юнію Конгресу Промислових Організацій СІО. Отже на підставі такої умови відділ 72. кітлярської юнії має право до кожного робітника, що працює в корабельних варстатах. Коли між деякими членами вибух бунт, Рей зажадав від банків, щоби вони звернули до його розпорядимости $600,000, але банки відмовилися під замітом, що суд має вирішити, хто є правним власником фондів.

Думка членів.

Тому, що справа стала голосною на побережжю Тихого океану, пресові агенції хотіли знати думку юнійних членів про цей спір. Тепер тих членів є вже 60,000. Перед оцею умовою з квітня 1941 було в юнійнім відділі лише 130 членів і над ними босом був Рей. Тепер справа представляється інакше. Але, на диво, члени, відносяться рівнодушно до цієї справи. Вони прибули в більшій частині із подальших 40 стейтів на роботу до варстатів корабельного підприємця Кайзера і за право заробляти в нього вони оплачуються відділови юнії. Вони навіть не знають, хто то ці гроші побирає. Вони лише знають, що мають платити за право до праці.

Зате не спочиває Рей. Він уперто твердить, що якісь вороги хочуть позбавити його ним добре набутих прав. Він пригадує кожному, як то 33 роки тому він розпочав „бизнес" із 130 членами, як він іздив шукати для них роботи і зате побирав $75 у місяць, як потім юнія розрослася на його очах і як він закупив теперішню палату за $45,000 а видав $224,000 за перебудову в такім часі, коли не можна вже було дістати матеріялів, бо на все зайшли „прайоритіс". Але хоч будинок належить до юнії, то Рей не дуже то радо допускає членів юнії до цього будинку. Це ніби тому, що на другому поверсі в ньому міститься вистава шинкарська „бара", а Рей не хоче, щоб члени юнії міняли чеки при барі і протрачували там свій важко запрацьований гріш. На всякий випадок Рей побирає в міжчасі платню і чекає своєї чергової перемоги в суді.

Інтересно знати, кількo то є подібних юній в Америці.

Що завалило українську державу з перед 25 літ

(Докінчення зо сторони 2-гої)

й нерідко потягали за собою непереборчиво демагогічною агітацією ставляючи все партію понад українську державу. На ділі збаламучені навіть хвилево маси не мали до них ніякого довіря. Свідоміші з розпукою дивилися на марнування спосібности створити державу українського народу. Несвідомі йшли за кличами ще лівішої та більше по майстерськи обдуманої большевицької агітації та покидали своїх партійних провідників, які були переконані, що їм є Богом дано попарцелювати поміж себе державну владу України по партійному ключу соціялістичних партій.

Ті нібито соціялісти — все балянсували поміж автономією під Росією, федерацією та наівною орієнтацією на „союз з російською демократією". Порівнати на приклад такий суто державно-творчий підхід польського соціяліста Пілсудского, творця польської армії або хочби підхід самих російських большевиків, що по приході до влади стали негайно організувати власну армію. Зате лідери українських „соціялістичних" партій були засадничими противниками війська, навіть українського, та змарнували доскональ спосібности створити сильну українську армію з українізованих полків бувшої царської армії", тому скоро самі найшлися поза територією України прогнані більшими реалістами большевиками.

Отамани та партійники не допускали до праці при будові української держави випробуваних старих українських патріотів - самостійників. Хто читає нову українську історію тих часів, того прямо вдаряє, що між будівничими української держави нема таких з перед першої світової війни заслужених людей, як Чикаленка, Липинського, Міхновського, Єфремова. Вони стали більше відомі аж тоді, коли прийшла чужа влада, як ті, що боронили прав українського народу на власне державне життя та здебільша падали жертвою на цім шляху. Партійні провідники та отамани масово чмихнули за границю. По дорозі затримувалися в краще упорядкованій Галичині та й тут стали заводити свою партійницьку пропаганду. Були випадки, що галицький уряд мусів арештувати таких гостей за протидержавну роботу.

Нині український нарід перед важними рішеннями посторонних чинників; їх постанови заважать основно на дальший судьбі українського народу. Нині потрібна консолідація всіх українських людей, деб вони не були. Хоч американські українці тільки посередно можуть нині помагати українському народови в Европі, але й тут, на вільній землі Вашингтона потрібна єдність та співпраця всіх українських людей, щоб чимнебудь помогти рідній землі. На жаль нині знов появляються старе партийництво та руїнницькі інстинкти гуляйпільців, що засіділи ще на цій землі, вводять замішання та балабуцтво в громаду і грозять повторити старі промахи української історії.

З життя громад і організацій

БОСТОН, МАСС.

Листопадове Свято.

Хоч виглядає, що багато громад помало починають відходити від тої великої події, що скоїлась на західних землях України в році 1918., що звалася Перший Листопад, наша громада, що організується при українській православній церкві, рік річно обходить торжественно Листопадове Свято на такі саме народні ... щоби наше молоде покоління навчилось само брати обовязково участь у святах таких великих хвиль.

Наша громада віддала пошану борцям листопадових днів дня 21. листопаду. Зробила це дуже торжественно. Рано, підчас Служби Божої, по середині церкви була устроєна традиційна стрілецька могила. У головах стояв березовий хрест з вінком, сплетеним з дубового листя, прикрашеним лентою з написом: Борцям за Волю України. Вірні входили в церкву й хилили свої голови тінням Січових Стрільців. Не одному на спомин сльози з очей покотились.

Панахиду за поляглих борців відправив наш парох, о. В. Каськів. Рівнож о. Каськів промовив зворушаючо, як наш народ ішов з посвятою за свою волю і, не дивлячись на те, що вороги сильніщі за них, героїчно боролись, щоби бодай смертю засвідчити про своє право до своїх земель. Накінець попросив за жертви на народний фонд, до котрого докладаємо що року і котрий, як скінчиться війна, наша громада відразу вишле на Україну. Збірка принесла понад сімдесять долярів.

Пополудні сідбувся святочний концерт. Галя була переповнена як ніколи до тепер, з чого виходить, що бостонські громадяни прибули, щоби почути промови та спів про недавне минуле.

Програма була багата. Співав молодечий церковний хор під батутою свого учителя о. В. Каськова. На початок хор відспівав вязанку січових пісень, а шкільні діти з Рідної Школи декламували „тужливі поеми про визвольну боротьбу нашого народа. Тенорове сольо про Січову могилу відспівав наш дяк, гром. Теодор Вонс.

Святочну промову виголосив п. Ярослав Макогін. У своїй довшій промові розповів святочній громаді про листопадові свята по всіх европейських державах, де тільки бодай маленька громада українців находилась. Говорив, як глибоко листопадові дні вкорінились в серця всіх українців без різниці партій. На листопадовим святі стрічались всі партії, бо наші герої гинули за весь народ, за всі партії, щоби на свобідній своїй землі могли разом працювати для добра Української Держави. Говорив, що нам в Америці треба якнайбільше знати свою минувшину, шанувати її й научити своїх дітей про славу України, про її багату культуру, про багатства, за які ріками ллеться кров. Накінець взивав до праці для визволу України.

Відтак його дружина, пані Макогін, прочитала по англійськи листа від канадійського уряду, в котрім обширно було згадано про працю паньства Макогонів в Українськім Бюрі в Лондоні.

Покликаний потім до слова молодий адвокат Д. Романів у своїй короткій промові взивав українців до витривалости. Наша історія, котра сягає більше тисячі років, говорить про різні напади азійських варварів, а опісля москалів, поляків, литовців і інших. Коли вони не знищили нашого народа, то не звищать і теперішні війни, а тільки ще більше загартують наш народ до боротьби за своє право. В Европі мусить прийти і для нашого народа свобода й воля, бо хто терпить, то наш народ перейшов. Коли будуть рішати про мир, то мусять заговорити про Україну.

Дальше хор проспівав знова знаменито кілька стрілецьких пісень. Дуже гарно проспівали дует шкільні дівчата „Козака несуть" і пісню карпатських українців „А в горах Карпатах".

На кінець промовив Н. Давискиба, що звернув увагу при... зриви наших князів, гетьманів Богдана Хмельницького і Івана Мазепи. Хотяй і тоді вони програли і не вдалось їм захистити свобідної України, але на їх історичних здобутках будувалось українське життя і наш народ все тужив за свою державу і чекав тої нагоди, щоби знова повстати до боротьби за Вільну Україну. Перший Листопад, кличе нас до дальшої праці і боротьби, котра залежить від нас і наших нащадків.

Накінець о. В. Каськів подякував всім виконавцям програми Листопадового Свята за гарне вивязання з завдань і дякував громадянам, місцевим і позамісцевим, що хотяй раз в рік згадують про Листопадових Героїв. Свято закінчено відспіванням нашого народного гимну „Ще не вмерла Україна".

Н. Давискиба.

ПОЛЬСЬКІ ЖУРНАЛІСТИ ВЕРТАТИМУТЬ ДОДОМУ.

ЛОНДОН, (ОНА). — В Лондоні відбувся зїзд польських журналістів на якім бесідники висловляли думки, що як Алїянтам добре піде, то розкинені по цілім світі польські журналісти, скоро матимуть нагоду вертати додому. Промовці говорили, що у визвольній Польщі преса матиме велике поле до попису і, що вона має стояти на сторожі народніх прав. Багато з них вже перебуває в Англії довгі роки і поляки мали нагоду приглянутися, яку колосальну ролю грає в громадському життю преса англійська. Давніше вони тільки чули або читали про те, а тепер придивилися власними очима і кажуть, що так повинно бути і в Польщі.

Польські журналісти багато дечого навчилися і кажуть, що як відродиться сильна і велика польська держава, то набутий в Англії досвід марно не піде.

Голоси читачів

ШЛІМ ДЕЛЕҐАТОК НА КОНҐРЕС В ФІЛЯДЕЛЬФІЇ.

Наше жіноцтво мусить під теперішню хвилю брати на свої плечі велику частину цього тягару громадської праці, якої виконання припадає на наше громадянство. Мусить, хоче — чи ні: такі є обставини, і то не лиш серед нас, американців українського роду. Перевага жіноцтва у кожній громадянській акції є загально-американським явищем, подиктованим потребою хвилі та вислідом цього, що цілий молодечий актив краю найшовся на військовій службі.

До якої міри числяться з цим впливом американського жіноцтва на внутрішні справи краю на протязі цьої війни — нехай вкаже факт, що американські партії передбачують вже тепер, як майже в цілости вибір наступного президента нашої держави залежним буде від політичних уподобань жіноцтва, та вже тепер підготовляють дороги, як ці вливи для себе заскарбити.

Перед нашим громадянством нові, важні завдання, які начеркне конгрес у Філядельфії: найжертвенніша допомога Америці, якій стільки кожний з нас зокрема та усі разом завдячуємо, та в якій є такі можливости, як ніде інде на світі, щоби працювати за визволення поневоленої нашої предківської землі та за кращий завтрішній світ; а далі, моральні й матеріяльні наші обовязки зглядом українського народу в Европі.

До кожної з цих ділянок преважної та наглячої праці треба рук української жінки тут, в Америці. Треба її ідейности, безінтересовности, почування, запалу, бо інакше ця праця ніколи не вийде такою, щоб не повстидалися її ми перед судом історії. Коли наші організації мають у своїх рядах жіноцтво — мусять йому дати належне місце і нагоду працювати. Якщо у нас ще й сьогодня є жінки, які не находяться у якійсь зорганізованій групі своїх посестер — треба їх негайно вишукати, заохотити та заставити до громадянської праці.

Бо конгрес американців українського роду, що зберетьсяу Філядельфії у днях 22 і 23. січня наступного року вложить на нас українське жіноцтво в Америці більші обовязки, домагатиметься поширення нашої праці на нові ділянки і перебрання відповідальности за вислід багатьох справ та акцій у нашому громадському життю. Тому не легковажмо висилки на конгрес жінок-делегаток з кожного осередка, де живуть наші люди, як теж з кожної нашої організації делегацій жіночих. Якщо вишлемо їх у делегації нашої громади, чи товариства — будемо мати після конгресу готовий звязок з цьою частиною нашого громадянства, що стане у першій лаві виконавців конгресових завдань.

Клявдія Олесницька.

ХОТІЛИ ВБИТИ НІМЕЦЬКОГО КОМІСАРЯ НА УКРАЇНІ

СТОКГОЛЬМ, Швеція. (ОНА). — Наспівша до Швеції німецька преса принесла вістку, що партизани робили замах на життя високого німецького урядника на Україні. Замах мав місце на Волині, але газети не пишуть де саме. Не пишуть здається тому, бо в останніх часах на Україні таких замахів на життя німецьких урядовців було дуже багато і туди ніхто не хотів їхати. Навіть дуже віддані члени націстської партії відказувалися їхати на державні посади на Україні.

Знавці українсько-німецьких відносин в Стокгольмі гадають, що був замах на життя німецького комісаря на Україні, Роберта Коха. Він вже так давея українцям в знаки, що партизани давно рішили його вбити. Можливо, що цим разом їм вдалося його ранити, бо газети пишуть, що урядовець, на якого був замах, находиться в шпиталі. Заговірників поліція не зловила, а з неясної новинки виходить, що розстріляла невинних закладників.

ГАБСБУРҐ ХОЧЕ МАДЯРСЬКОГО ПРЕСТОЛУ

ВАШИНҐТОН. (ОНА). — Отто Габсбурґ є того переконання, що як скінчиться світова війна, то Обєднані Держави повинні відреставрувати стару австрійську монархію і віддати її в руки Отта Габсбурґа. Стара австрійська цісарева Зита, мати Оттона, є тої самої думки; каже, що розібравши австро-угорську монархію після першої світової війни, Антанта зробила кривду Габсбурґам, яку можна тепер направити. Вона постійно веде в цім напрямі пропаґанду і переконує впливових людей, що якби була відновлена стара австрійська монархія, то в Европі запанував би спокій.

Зита і її син Отто вже здобули собі в Америці багато приятелів, між котрими ширять свої державні думки і вживають їх для ширення монархістичного руху. Декого вони вже добре скомпромітували, але є ще такі, що уважають відновлення австрійської монархії можливим і помагають Оттови снувати мрії, що він буде монархом. Наприклад, як московська конференція вирішила, що Австрія має стати незалежною державою, то Зита і її американські приятелі пустили вістку, що навіть совєтський союз є за те, аби Отто засів на австрійській троні. Вони вказували на те, що Отто є в дуже добрих зносинах з Чорчилом і приятелює з президентом Рузвелтом і що вони нібито вплинули на Сталіна, що одинокою запорукою тривалого мира на світі є відновлення старої австрійської імперії.

Політичні обсерватори у Вашинґтоні кажуть, що Зита і її син Отто вміють використати свої звязки для монархістичної пропаґанди на всі сто відсотків, але що їхня дипльоматична робота звичайно кінчиться фіяском. Одно тільки треба їм признати, що в своїй впертості Габсбурґи вміють використати кожну міжнародну ситуацію. Як скінчилася московська конференція, то вже ніби й Сталін був за те, аби Отта зробити цісарем, а тепер ходить у Вашинґтоні чутка, що як тільки аліянтська армія окупує Середущу Европу, то Отто Габсбурґ стане королем мадярської держави. Зита переконує своїх впливових приятелів, що теперішний реґент Мадярщини Горти, тримає з націстами і що він довів до того, що Мадярщина воює проти Обєднаних Держав. Як Аліянти виграють війну, то Горти не може лишитися реґентом. Його буде треба скинути і покарати, а найгіршою карою для мадярських фашистів буде коронування Отта королем мадярської держави, кажуть Габсбурґи.

КОРОЛЬ ПЕТРО НЕРВУЄТЬСЯ

КАІРО, Єгипет. (ОНА). — Відколи югославський король Петро перенісся з Лондону до Єгипту, від тоді державні справи його уряду так плутаються, що він не знає властиво, чи авторитет його величества матиме яке значіння, чи ні. Король Петро дуже нервується тим, що роблять партизани. Як вони били і виганяли з Югославії німецьких наїздників, то король їх хвалив, але як партизани посягають по владу, то це вже що іншого. Петро гадає, що зорґанізування тимчасового уряду в Югославії є насильство, бо влада належиться йому і його правительству на вигнанні. Державні кола в Каїро є дуже розсіяні і не знають, на котру ногу стати.

ПРАЦЮВАТИ ДЛЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ЦЕ, В ПЕРШІЙ МІРІ, ПРИЄДНУВАТИ ДО НЬОГО ЯКНАЙБІЛЬШЕ НОВИХ ЧЛЕНІВ.

AMERICAN HEROES
BY LEFF

Private Raymond B. Judd, of Navarre, Ohio, volunteered to swim the swollen and rapid Konombi River, New Guinea, in broad daylight, under heavy enemy fire. Armed only with a pistol and hand grenades, he assisted in towing a rope to the opposite bank to aid the crossing of the river by a platoon of infantry who secured a bridgehead on the opposite shore. He has been awarded the D. S. C. It's up to us to buy the *War Bonds!* Give them for Christmas.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ЦЕНТРАЛІЯ, ПА. — Бр. св. Арх. Михаїла, від. 90, повідомляє членів, що **річні збори** відбудуться 19. грудня, в гали церковній, зараз по Сл. Божій. Просимо всіх прийти і вирівнати свій довг. Буде вибір нового уряду на 1944 рік. Багато є членів, що їх родина неналежить ще до У. Н. Союзу, тому просимо вписати тепер у 50-літній його ювилей. — С. Дудун, предс.; Т. Гоцинець, кас.; І. Лупацій, секр.

ДЕНБУРИ, КОНН. — Бр. св. О. Николая, від. 381, повідомляє всіх своїх членів, що **річні збори** відбудуться 19. грудня, в годині 2. пополудні. Обовязком кожного члена є прийти на ті збори, щоб можна вибрати уряд на 1944 рік. Взиваємо всіх членів вирівнати свої вкладки, щоби секретар міг вислати на час розмет. Шановні члени, вам відомо з попередніх зборів, скільки нам є призначено дати дар Союзові в його 50-літній ювилей. Тому просимо привести той дар—нових членів на ті річні збори. — М. Маркевич, секр.

САВТ ДІРФІЛД, МАСС. — **Річні збори** Тов. Галицька Січ, від. 207, відбудуться в неділю, 19. грудня, зараз по Сл. Божій, в гали церковній. Просимо всіх членів прийти, бо є важні справи до полагодження. Буде звіт і вибір нового уряду. Кожний член повинен хоч одного нового члена привести на збори в дарунку У. Н. Союзви в його 50-літній ювилей. — За уряд: В. Годима, предс.; Я. Романюк, кас.; М. Реца, секр.

НОРТ ОМБЕРЛЕНД, ПА. — Бр. св. Михаїла, від. 357, повідомляє своїх членів, що **річні збори** відбудуться в неділю, 19. грудня, в 2. годині пополудні, в домі під ч. 20 Кінг ул. Просимо всіх членів прийти на час. — А. Возний, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. — Тов. ім. Івана Франка, від. 83, повідомляє своїх членів, що **річні збори** відбудуться в неділю, 19. грудня, в годині 1. пополудні, в гали 847 Норт Френклин ул. Просимо членів прийти на річні збори, бо буде звіт урядників і контр. комісії та вибір урядників на 1944 рік. Є багато інших важних справ до полагодження. — За уряд: М. Копчак, предс.; О. Бобакк, кас.; С. Чорномаз, секр.

АСТОРІЯ, Л. АЙ. — **Річні збори** Бр. св. О. Николая, від. 5, відбудуться в суботу, 18. грудня, в годи 7.30 ввечір, в агли У. Д. Г. Клюбу, 31-14 Ґренд Еве. Просимо всіх своїх місцевих і позамісцевих членів і членицьь прийти на збори, бо є важні справи до рішення, що відносяться до всіх членів. Буде звіт уряду за 1943 рік і вибір нового уряду на 194 рік. Всі члени мають заплатити свої вкладки і залеглости, а коли член не явиться і не вирівнає своїх вкладок, то з таким членом уряд мусить поступити згідно зо статутом. — М. Левицький, предс.; Г. Василик, кас.; П. Барнич, секр.

АЛЕНТАВН, ПА. — Бр. св. Арх. Михаїла, від. 147, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що **річні збори** відбудуться в неділю, 19. грудня, в 2. годині пополудні, в гали парохіяльній, 803 Фронт ул. Урядники здадуть звіт за цілий рік, відтак буде вибір уряду на 1944 рік. Довгуючі члени, коли не заплатять своїх вкладок, будуть суспендовані. — За уряд: Й. Матковський, предс.; І. Рудакевич, кас.; І. Федорак, секр.

КАРНЕҐІ, ПА. — **Річні збори** Тов. ім. Т. Шевченка, від. 384, відбудуться в неділю, 19. грудня, в годині 2. пополудні, в гали церковній. Напоминаємо місцевих і позамісцевих членів, щоби бодай раз на рік прийшли на збори. Ану відважтеся бодай цего року і прийдіть та приведіть з собою нових членів в дарунку для У. Н. Союзу, котрий тепер обходить 50-літній ювилей. — За уряд: І. Головатий, предс.; З. Судяк, кас.; М. Лінінський, секр.

БОСТОН, МАСС. — **Річні збори** Тов. ім. Е. Коновальця, від. 238, відбудуться 19. грудня, в церковній гали зараз по відправі. Просимо всіх членів, старших і молодіж, численно прийти на збори, бо є багато важних справ, які мусять бути вирішені на зборах. Наша держава у війні і ми, як горожани, мусимо напружити всі свої сили, щоби ворогів рорбити. Будуть наради про Український Конґрес, про четверту воєнну державну позичку і ювилейне свято Батька Союзу та вибір уряду на 1944 рік. Тому ваша приявність конечна. — За уряд. П. Мороз, предс., Й. Бербелицький, кас.; Н. Давискиба, секр.

НЮ КЕСЛ, ПА. — **Річні збори** Тов. ім. Івана Франка, від. 74, відбудуться 19. грудня пополудні в галі церковній на Ровз Еве. Взиваємо всіх членів прийти на збори. — О. Вересюк, секр.

ДОНОРА, ПА. — Бр. св. О. Николая, від. 232, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що **річні збори** відбудуться в неділю, 19. грудня, в год. 1. пополудні, в гали литовській. На ці збори просимо всіх членів прийти і вирівнати свій довг, почути звіту уряду і контрольної комісії з цілого року. Родичів, котрі мають діти, а ще не є членами У. Н. Союзу, просимо записати їх до нашої славної організації, що тепер святку 50-літний ювилей. — За уряд: Ю. Ґодзик, предс.; М. Ріпка, кас.; І. Пандрак, секр.

ПАЛМЕРТОН, ПА. — Уряд Бр. св. О. Николая, від. 369, повідомляє всіх своїх членів, що **річні збори** відбудуться в неділю, 19. грудня, в год. 5:30 ввечір, в гали церковній. Просимо всіх членів прийти і вислухати цілорічне справоздання урядників і контр. комісії. Цегорічні збори будуть тим цікаві, що на цей день припадає Миколая, патрона нашого Братства. — І. Климишин, предс.; С. Новацький, кас.; М. Куба, секр.

АЛІКВИПА, ПА. — **Річні збори** Бр. св. О. Николая, від. 120, відбудуться в неділю, 19. грудня, в У. Н. Домі, 400 Сікст Еве., точно в годині 2. попол. Всі місцеві і позамісцеві члени повинні явитись на ці збори. Буде звіт контролі за 6 місяців і вибір уряду на 1944 рік. Прийдіть хоч на річні збори, щоб порадитись у справі відсвяткування 50-літнього ювилею У. Н. Союзу. — За уряд: С. Ятчишин, предс.; І. Манастирський, секр.-касієр.

ШІКАҐО, ІЛЛ. — Бр. Рожд. Пр. Богородиці, від. 259, повідомляє своїх членів, що **річні збори** відбудуться в неділю, 19. грудня, в годині 2. пополудні, в салі парохіяльній, 4950 С. Павліна ул. Просимо всіх членів прийти і вирівнати свої вкладки. Буде вибір нового уряду на 1944 рік. — За уряд: В. Горинець, предс.; А. Партика, кас.; І. Побуцький, секр.

ДЖУЛІЕТ, ІЛЛ. — Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 111, повідомляє своїх членів, що **річні збори** відбудуться 19. грудня. Просимо всіх місцевих членів прийти на збори, бо будуть важні справи і вибір уряду на 1944 рік. Неприсутний урядник заплатить 2 дол. кари. — За уряд: І. Гоцул, предс.; І. Федак, кас.; Н. Віщун, секр

ЙОНҐСТАВН, О. — **Річні збори** Бр. св. Петра й Павла, від. 274, відбудуться в неділю, 19. грудня, в год. 2. пополудні. Уряд просить всіх членів прийти на ці збори, бо маємо багато справ до полагодження. Уряд і контр. комісія здадуть звіт з цілого року. Буде вибір нового уряду на 1944 рік. — М. Волощак, предс.; Н. Пашович, кас.; П. Сильчак, секр.

МІЛВОКІ, МІС. — **Річні збори** Тов. ім. Івана Франка, від. 103, відбудуться в суботу, 18. грудня, в церковній салі, 1281 Вест Скат ул., точно в 7. год. ввечір. Просимо всіх членів і члениць, ік місцевих так і позамісцевих, прийти на річні збори. Маємо важні справи до полагодження, а найважніше 50-літній ювилей У. Н. Союзу. Буде звіт урядників і контр. комісії та вибір нового уряду на 1944 рік. Довгуючих членів просимо прийти і вирівнати свою залеглість, щоб вас не суспендовувати. — Г. Дац, предс.; М. Адамчук, кас.; Т. Барсук, секр.

ГЕМТРЕМК, МІШ. — Тов. ім. М. Шашкевича, від. 94, повідомляє всіх своїх членів і члениць, що **річні збори** відбудуться 19. грудня в год. 1:30 пополудні, в Українській Хаті, 2240 Ґрейлінґ ул. Просимо прийти на ті збори численно і на час, бо є важні справи, як також буде вибір нового уряду на 1944 рік. Довгуючим напоминаємо вирівнати залеглі місячні вкладки. Пригадуємо, що 50-літній ювилей У. Н. Союзу зближається і ми всі повинні вшанувати це приєднанням якнайбільше нових членів. Вписуйте свою рідню, дітей і внуків. — За уряд: Н. Масталір, предс.; В. Бодруґ, рек. секр.; Й. Морозовський, кас.; В. Крушельницький, фін. секр.

ТИММИНС, ОНТ. — Повідомляємо, що річні збори У. Н. Союзу від. 456, відбудуться 19. грудня, в год. 2. пополудні, в домі Тов. Просвіти, 74 Елм Стр., ріг 5. Евеню. Просимо всіх членів, як рівно ручителів своїх дітей, прийти на час і просимо принести свої членські книжечки. — За уряд: В. Воркевич, секр.

МІНЕАПОЛІС, МІНН. — **Річні збори** Тов. ім. Богдана мельницького, від. 345, відбудуться в неділю, 19. грудня, зараз по Сл. Божій, в церковній гали укр. прав. церкви, 505 — 4. ул. Н. Е. Просимо всіх членів обовязково прийти на збори, бо є досить важних справ до полагодження і також буде вибір нового уряду на 1944 рік. — За уряд: О. Пилатюк, предс.; П. Андрушак, секр.

СТ. ЛУІС, МО. — **Річні збори** Тов. св. Володимира Вел., від. 179, відбудуться в неділю, 19. грудня, в годині 1. пополудні, в гали У. Н. Дому, 2838 Магнолія Еве. Всі місцеві і позамісцеві члени обовязково повинні прийти і вирівнати свої місячні вклад в цім році. Буде вибір уряду на наступний рік. Просимо привести нових членів і дітей до Тов. і У. Н. Союзу як дар у 50-літній ювлей. — За уряд: М. Тельович, гол.; М. Кульчицький, кас.; М. Паращак, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. — Бр. св. О. Николая, від. 175, подає до відома членам, що **річні збори** відбудуться в неділю, 19. грудня, точно в 1:30 пополудні, в снали У. Н. Дому, 4655 Мартін ул. Обовязком кожного члена є прийти і вислухати звіту урядників і контр. комісії. Буде вибір урядників і інших репрезентантів на 1944 рік. Прийдіть всі хоч на рік, щоби порадитись в справі ювилею У. Н. Союзу. Маємо також інші дуже важні справи до полагодження. — В. Братусь, предс.; А. Дяків, кас.; В. Бартон, секр.

САҐІНАВ, МІШ. — Відділ 309 повідомляє своїх членів, що **річні збори** і вибір уряду на 1944 рік відбудуться в домі відділового касієра Яреми, Карлтон Ровд, 19. грудня, в год. 1. пополудні. Неявившийся член заплатить 50 ц. кари, а урядник 1 дол. — Ева Кінаш, предс.; А. Варян, секр.

МкКІС РАКС, ПА. — Бр. св. Володимира, від. 91, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що **річні збори** відбідуться в неділю, 19. грудня, в годині 12:30 пополудні, в гали У. Н. Дому. Просимо членів прийти на збори, бо є важні справи до полагодження; буде звіт уряду і контр. комісії та вибір уряду на 1944 рік. За уряд: В. Кремінь, предс.; П. Паньчак, кас.; В. Рудавський, фін. секр.; Д. Андрейчин, рек. секр.

ЙОНҐСТАВН, О. — Бр. св. Арх. Михаїла, від. 140, повідомляє всіх своїх членів, що **річні збори** відбудуться 19. грудня, в церковній гали, 526 Вест Райен Еве., зараз по Сл. Божій. Всі члени повинні прийти хоч на річні збори; буде справоздання з діловодства і вибір нового уряду на 1944 рік. — За уряд: С. Роган, предс.; М. Когут, кас.; І. Кравець, секр.

ІСТ СТ. ЛУІС, ІЛЛ. — Бр. св. Михаїла, від. 308, повідомляє всіх членів, що **річні збори** відбудуться в неділю, 19. грудня, в годині 1. пополудні, в У. Н. Домі, 1020 Н. 9. ул. Кожний член що не прийде на збори, заплатить кару 1 дол., а урядник 2 дол. — І. Салянік, предс.; М. Хоміцький, кас.; П. Івасишин, секр.

ВЕСТ ПУЛМАН, ІЛЛ. — Повідомляємо всіх членів Бр. св. Арх. Михаїла, від. 243, во **річні збори** відбудуться 19. грудня точно в годині 2. пополудні, в галі парохіяльній, 12205 Парнел Еве. Просимо всіх членів прийти на ці збори, бо є дуже важна справа до полагодження. Буде вибір нового уряду на 1944 рік. Котрий член не явиться підлягає карі згідно зо статутом. Просимо, хто має знайомих, привести на ці збори і вписати до У. Н. Союзу. Також просимо вписувати свої діти до У. Н. Союзу. — За уряд: Л. Білик, предс.; В. Тупиця, кас.; І. Гавришків, рек. секр.; П. Костюк, фін. секр.

БАЙОН, Н. ДЖ. — **Річні збори** Тов. ім. Т. Шевченка, від. 281, відбудуться в пятницю, 17. грудня, точно в 8. год. ввечір, в У. Н. Домі, 333-35 Вест 19. Стр. Просимо членів прийти на ті збори, бо буде справоздання контр. комісії і вибір нового уряду на 1944 рік. Також будемо роздавати тікети на 50-літній ювилей. — І. Довгань, предс.; С. Кибало, кас.; Л. Бачинський, секр.

ШІКАҐО, ІЛЛ. — **Річні збори** Сестр. Благовіщення, від. 125, відбудуться в неділю, 19. грудня, в год. 2:30 пополудні, в парохіяльній гали при Оклей і Райс ул. З огляду на важні справи просимо члениць прийти на означений час. — Анна Васильовська, предс.; Ксеня Плетяк, кас.; Іцанка Подола, секр.

МІНЕАПОЛІС, МІНН. — **Річні збори** Тов. Зап. Січи, від. 385, відбудуться в неділю, 19. грудня, в 3:30 пополудні, в церковній гали, Univ. 6th Ave. N. E. Просимо всіх членів і члениць прийти хоч раз врік. Ветуп до У. Н. Союзу і Тов. вільний, тому просимо привести своїх знайомих. Почуєте баагто новин. Буде звіт за цілий рік і вибір нового уряду на 1944 рік. — Й. Ґресько, предс., О. Шабатура, кас.; О. Козак, секр.

ТОРОНТО, ОНТ. — Повідомляємо всіх членів, що **річні збори** 432 відділу відбудуться в неділю, 19. грудня, в огдині 2. пополудні, в долішній салі УНО, 300 Беторст ул., точно в 2. годині. Всіх довгуючих членів просимо вирівнати свій довг до того дня, бо інакше ми будемо мусіти суспендувати їх. Як що не явиться начас відповідне число членів, то збори відбудуться 15 хвилин пізніше з тими членами, що прийдуть. — В. Баган, гол.; В. Гірняк, секр.; М. Топольницький, кас.

КАНЗАС СИТІ, КАНЗ. — Бр. св. Володимира, від. 323, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що **річні збори** відбудуться в неділю, 19. грудня, в годині 2. пополудні під ч. 38 Савт 5. ул. Просимо всіх членів прийти на збори, бо є важні справи до полагодження. Напоминаємо довгуючих членів, щоби вирівнали свої вкладки та звернули довг, бо інакше будуть суспендовані згідно зо статутом. — Д. Яремко, предс.; В. Феден, кас.; Д. Кархут секр.

ШІКАҐО, ІЛЛ. — Річні збори Тов. ім. Т. Шевченка, від. 252, відбудуться в неділю, 19. грудня, в огд. 12:30 пополудні в церковній салі, 1944 В. Ірі вул. Всі члени і члениці обовязково повинні бути на зборах, бо буде звіт уряду і вибір нового уряду на 1944 рік. будуть також важні справи до полагодження, а між іншим 50-літній ювилей У. Н. Союзу. — І. Миґан, предс.; І. Сливка, кас.; П. Хомин, кас.; Д. Дякун, фін. секр.

ЛОРЕЙН, О. — Тов. У. Н. Союзу, від. 50, повідомляє всіх своїх членів, що **річні збори** відбудуться 19. грудня, в годині 1. попол., під ч. 2545 Іст 33. ул. Просимо всіх членів прийти бодай раз на рік, вислухати звіту уряду і контр. комісії за цілий рік та вибрати новий уряд на 1944 рік. — За уряд: Н. Сикута, предс.; Н. Волошинський, кас.; М. Шемчид, секр.

ІТАЛІЙСЬКІ ВІЙСЬКА БРАЛИ УЧАСТЬ В ОПЕРАЦІЯХ АЛІЯНТІВ.

АЛЖІР. — В аліянтських операціях над озером Люнґо грали важну ролю італійські війська. Вони билися проти німців дуже завзято й понесли поважні втрати.

Це була перша битва, в котрій італійці билися як справжня складова частина аліянтської армії.

ТОВЩІ НА ВИМІНУ.—Почнаючи з 13. грудня уряд дозволив вимінювати ощаджені товщі за пайкові пункти. На світлині, жінка відомого багача Винсента Астора розмовляє зо своїм торговцем мяса про цю переміну.

ВІД АДМІНІСТРАЦІЇ „СВОБОДИ"

Прохаємо читачів „Свободи", що змінюють свою адресу, виповнити оцей бляикет, подаючи доконче с т а р у й нову адресу та число відділу, якщо ви є членом У. Н. Союзу, та вислати його в листі з 10 ц. поштовими значками до адміністрації „Свободи". **10 ц. треба доконче залучити на покриття вироблення нової металевої плити.**

Імя й призвище ______________________ Ч. від. _____

Стара адреса ______________________

Нова адреса ______________________

____

ТАРЗАН, ч. 885. Дивне зникнення.

Командант націстичної патрулі післав по пластуна, вправленого до джунґлів.

Цей скоро відкрив сліди втікаючих дикарів на мягкій землі.

„Ми скоро їх найдемо", він говорив зо самопевністю.

Потім нагло слід пропав, гейби вдікачі зникли зо землі.